

FİLATELİ TERİMLER

Filateli: Pul ve pul ile ilgili materyallerin koleksiyonculuğunu,

Filatelist: Pul ve pul ile ilgili materyallerin koleksiyonculuğunu yapan kişilerdir.

Anma Pulu: Bir olay, konu veya kişileri anmak, tanıtmak amacıyla bastırılan, seri veya blok şeklindeki posta pullarıdır.

Resmi Posta Pulu: Genel bütçeye giren dairelerle katma ve özel bütçeli dairelerin, belediyelerin ve bunlara bağlı idare ve kurumların postaya verdikleri her türlü posta gönderilerinin posta ücretlerinin ödenmesinde kullanılmak üzere, 6475 sayılı Posta Hizmetleri Kanununun 22 nci maddesi gereğince bastırılan pullardır.

Sürekli Posta Pulu: Posta ücretlerinin ödenmesinde kullanılması amacıyla ihtiyaca göre bastırılan pullardır.

Ek Değerli Anma Pulu: 09/08/1958 tarihli 7127 sayılı Kanun gereğince munzam değerlere ek değer konularak yılda iki defa bastırılan anma pullarıdır.

Tet Beş: Birbirine ters olarak basılmış olarak basılmış iki pula denir. Bunlar baş başa ters, yan yana ters ve ayak ayağa ters basılmış olabilir. Tet-beş pullar posta ücretlerinin ödenmesinde teker teker de kullanılabilirler. 1956 yılında XXV. Milletlerarası Anti-alkolizm Kongresini anmak için bastırılan pullar bunlara bir örnektir.

Pul Emisyon Programları: Yıllık olarak hazırlanmaktadır. Pul emisyon programında yer alacak konuların seçiminde PTT AŞ, bakanlıklar, üniversiteler, vakıf ve dernekler, Türkiye Filateli Dernekleri Federasyonu ve kamu kurumlarından alınan çeşitli öneriler ile Değerli Kağıtlar Daire Başkanlığınca tespit edilen önemli olayların yıl dönümleri ve çeşitli konular Pul Emisyon Hazırlama Komisyonunda değerlendirildikten sonra onaylanarak son şeklini almaktadır.

Dantel: Perforaj işlemi sonunda pulların kenarlarında meydana gelen dişlerdir.

Değer: Postada kullanılan değerli kağıtların üzerlerinde rakam veya yazı ile gösterilen ve bunların postadaki satış fiyatını belirten para tutarı

Emisyon: Bir değerli kâğıdın veya pulun tedavüle çıkarılması.

Erör: Değerli kâğıtların basımı veya perforajı sırasında meydana gelen hatalardır.

Ese: Baskı durumunu, pulu bastıran kuruluşa göstermek için hazırlanan provalardır. Bunlara hazırlık örnekleri de denebilir. Pulun hazırlanmasını görmek yönünden önemlidir. Eseler yalnız Posta İdarelerinin müze veya arşivlerinde bulunur satılmazlar.

Filigran: Bazı pulların kâğıdında bulunan ve ışığa tutulduğu zaman görülen yazı, çizgi, şekil veya motif gibi özel bir belittir. Pulun sahtesinin basılmasını önlemek için kullanılır.

Forma: Pul üzerindeki resmin (marj hariç) milimetre olarak boyutu (25X40 mm gibi).

Lejand: Pul üzerindeki yazılar.

Marj: Pul tabakalarının ve anma bloklarının kenarlarında ve pulların çerçeveleri dışında kalan baskısız kısımlardır.

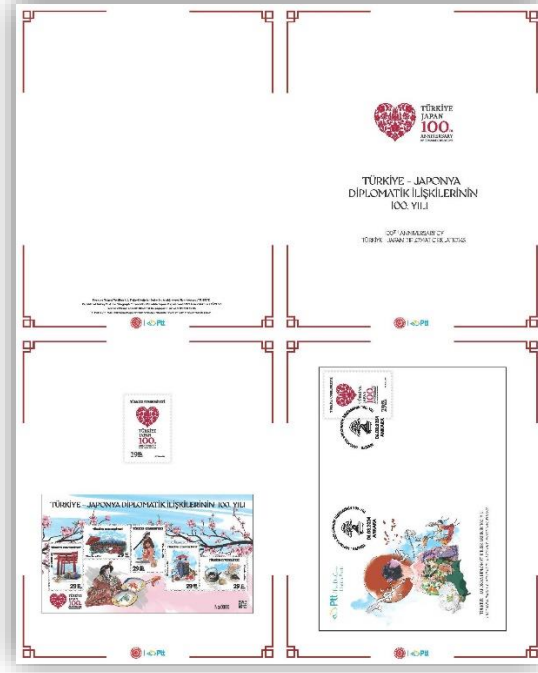
Santre: Bir pulun karşılıklı marjlarının birbirine eşit olması yani pul resmini çevreleyen çerçevenin (formanın) pul kâğıdının tam ortasına basılmış olması hali.

Perforaj: Tabakalardaki ve anma bloklarındaki pulların birbirinden kolay ayrılabilmesi için aralarının zımbalanması işlemidir.

Portföy: İçinde pullara, diğer değerli kağıtlara ve/veya diğer materyallere yer verilen özel tasarımı filatelik ürünü,

Pul Baskılı Posta Kartı (Antiye): Üzerlerinde "Posta Kartı" ibaresi ve postada alınacak ücreti gösteren pul baskısı yer alan resimli veya resimsiz kartları

Posta Kartı: PTT tarafından üretilen üzerinde Posta Kartı ibaresi bulunan resimli veya resimsiz kartlar

Maksimum Kart: Tedavüle çıkarılacak bir anma pulu, sürekli posta pulu veya üzerinde yer alan pul baskısı ile aynı konuda tasarıma sahip olan, üzerine söz konusu pulun yapıştırıldığı veya basılı olduğu ve ilgili damga ile damgalanmış posta kartlarını,

Seri: Aynı ad altında ve aynı gün tedavüle çıkarılan pul ve diğer değerli kâğıtların her birinden oluşan grup.

Sürsarj: Değerli kâğıtların veya pulun değerini değiştirerek veya değiştirmeksizin başka bir olayı anmak veya pulun çıkarılış amacını değiştirmek için üzerlerine yeni yazılar, rakamlar veya motifler basılması işlemidir.

Tematik Pul: Kuş, çiçek, spor, meşhur adamlar, tablolar gibi belli konuların resimlerini taşıyan pullardır.

Tiraj: Pul ve değerli kâğıtların baskı adedi.

Varyete: Bir pulun değişik şekillerde basılmasıdır. Erörden farkı varyetenin Posta İşletmesinin kontrolü altında ve çok sayıda olmasıdır.

Filatelik Zarf: İlkün veya özeltarih damgası ile damgalanmış anma pulu, sürekli posta pulu veya pul baskısı taşıyan, üzerinde özel tasarımlara da yer verilebilen ve Şirket tarafından satışa sunulan zarflardır.

İlkün Zarfı (FDC): Üzerlerinde bir anma pulu serisi, blok şeklinde anma pulu veya sürekli posta pulu serisi yer alan ve ilkün damgası ile damgalanmış filatelik zarflardır.

Özelgün Zarfı: Üzerlerinde bir anma pulu, sürekli posta pulu veya pul baskısı yer alan, damganın konusu ile ilgili tasarım bulunan ve özeltarih damgası ile damgalanmış filatelik zarflardır.

Özeltarih Damgalı Zarf: Üzerlerinde bir anma pulu, sürekli posta pulu veya pul baskısı yer alan, damganın konusu ile ilgili tasarım bulunmayan ve özeltarih damgası ile damgalanmış filatelik zarflardır.

İlgün damgası: Anma pulu ve sürekli posta pullarının tedavüle çıkarıldıkları gün, yalnız bu pulların ve aynı gün tedavüle çıkarılan aynı konudaki pul baskılarının iptalinde kullanılmak üzere yaptırılan ve üzerlerinde konu ile ilgili tasarım bulunan tarih damgalarıdır.

Özeltarih Damgası: Anma pulu çıkarılmamış bazı önemli olaylar için belirli günlerde ve olaylarla ilgili yerlerdeki Şirket işyerlerinde, geçerlikte bulunan herhangi bir anma pulunu veya sürekli posta pulunu iptal etmek üzere yaptırılan ve üzerlerinde ilgili olduğu olaya ait tasarım bulunan tarih damgalarıdır.

